

Urad vlade za komuniciranje

predlagam.vladi@gov.si

Številka: 010-311/2014/2

Datum: 25. 11. 2014

Zadeva: Omejitev števila mandatov ravnateljev, direktorjev zavodov in podobnih funkcij – odgovor

Zveza: vaš dopis št. 092-283/2014/1 z dne 18. 11. 2014

Ministrstvo za javno upravo je prejelo predlog št. 6135-283, ki se nanaša na uveljavitev zakonodaje, na podlagi katere bi bili direktorji javnih zavodov, javnih podjetij in občinskih uprav lahko bili na določenem položaju največ 10 let.

V zvezi s predlogom Ministrstvo za javno upravo pojasnjuje, da je ureditev trajanja mandata poslovnim osebam umeščena v različne zakone, in sicer:

- Zakon o zavodih (Uradni list RS, št. 12/91, 8/96, 36/00 - ZPDZC in 127/06 - ZJZP) ureja statusni položaj javnih zavodov in določa, da javne zavode za opravljanje javne službe lahko ustanovijo država, občine, mesto in druge z zakonom pooblašene javne pravne osebe. V 33. členu tega zakona je določeno, da je za direktorja zavoda lahko imenovan, kdor izpolnjuje pogoje, določene z zakonom in aktom o ustanovitvi oziroma s statutom ali pravili zavoda, *mandat direktorja pa traja štiri leta, če ni z zakonom ali aktom o ustanovitvi drugače določeno. Po preteku mandatne dobe je ista oseba lahko znova imenovana za direktorja;*
- Zakon o javnih agencijah (Uradni list RS, št. 52/02, 51/04 - EZ-A in 33/11 - ZEKom-C) ureja statusni položaj javnih agencij, ki jih za opravljanje regulatornih, razvojnih ali strokovnih nalog v javnem interesu, če zanje z zakonom ni predvidena druga statusna oblika, ustanovi Republika Slovenija ali samoupravna lokalna skupnost ali zveza samoupravnih lokalnih skupnosti. V 19. členu zakon določa, da se za direktorja javne agencije imenuje in razrešuje ustanovitelj na predlog sveta javne agencije na podlagi javnega natečaja v skladu s pogoji in kriteriji, določenimi z zakonom in ustanovitvenim aktom. *Direktor je imenovan za dobo petih let in je lahko ponovno imenovan.*
- Zakon o gospodarskih javnih službah (Uradni list RS, št. 32/93, 30/98 - ZZLPPO, 127/06 - ZJZP, 38/10 - ZUKN in 57/11 - ORZGJS40) določa način in oblike izvajanja gospodarskih javnih služb, s katerimi se zagotavljajo materialne javne dobrine kot proizvodi in storitve, katerih trajno in nemoteno proizvajanje v javnem interesu zagotavlja Republika Slovenija oziroma občina ali druga lokalna skupnost zaradi zadovoljevanja javnih potreb, kadar in kolikor jih ni mogoče zagotavljati na trgu. Zakon določa, da lahko država oziroma lokalna skupnost zagotavlja gospodarske javne službe tudi v obliki javnega podjetja, kadar gre za opravljanje ene ali več gospodarskih javnih služb večjega obsega ali kadar to narekuje narava monopolne dejavnosti, ki je

določena kot gospodarska javna služba, gre pa za dejavnost, ki jo je mogoče opravljati kot profitno. V 22. členu tega zakona je določeno, da poslovanje in delo javnega gospodarskega zavoda vodi direktor, ki ga imenuje in razrešuje ustanovitelj zavoda, če ni z aktom o ustanovitvi za to pooblaščen upravni odbor, in sicer na podlagi javnega razpisa ter pod pogoji, na način in po postopku, določenim s statutom. S statutom se določijo tudi pravice, obveznosti in odgovornost direktorja. *Direktor se imenuje za štiri leta, ista oseba pa je lahko po preteku mandata ponovno imenovana.*

Vse navedene poslovodne osebe v osebah javnega prava so torej lahko ponovno imenovane na isti položaj, pri čemer pa je podlaga za ponovno imenovanje tudi ocena preteklega dela. Ne glede na navedeno pa je treba upoštevati, da se za zasedbo položaja direktorja izvede postopku javnega razpisa in opravi izbira ob upoštevanju pogojev za zasedbo delovnega mesta direktorja osebe javnega prava. Na javnem razpisu lahko enakovredno kandidirajo vsi kandidati, saj upošteva ustavno načelo enakopravne dostopnosti ni možno omejiti pravice do prijave na razpisano prosto delovno mesto. Zagotovljena je namreč ustavno varovana pravica do enake dostopnosti vsakega delovnega mesta pod enakimi pogoji iz tretjega odstavka 49. člena Ustave. Dostopnost vsakega delovnega mesta pod enakimi pogoji pomeni zagotavljanje enakih možnosti pri zaposlovanju in enako dostopnost do izpolnitve pogojev, ki tako enakopravnost omogočajo. Po presoji Ustavnega sodišča Republike Slovenije določba 49. člena zagotavlja le dostopnost vsakega delovnega mesta vsakomur pod enakimi pogoji, ne pa tudi vnaprejšnje pravice, da bo na razpisano delovno mesto kandidat izbran (sklep št. Up-36/00 z dne 11. 9. 2000, sklep št. Up-1/98 z dne 12. 1. 1998, sklep št. Up-23/98 z dne 25. 2. 1998), izbiro opravi pristojni organ upošteva izpolnjevanje kriterijev oziroma pogojev za zasedbo položaja.

Ministrstvo za javno upravo tudi pojasnjuje, da direktorji občinskih uprav niso poslovodni organi, ampak so uradniki na položajih, katerih delovno razmerje je urejeno na podlagi Zakona o javnih uslužbencih (Uradni list RS, št. 63/07 - uradno prečiščeno besedilo, 65/08, 69/08 - ZTFI-A, 69/08 - ZZavar-E in 40/12 - ZUJF, v nadaljevanju ZJU). ZJU v 82. členu določa, da direktorja uprave lokalne skupnosti imenuje tisti, ki mu je direktor neposredno odgovoren, *položaj pa se na podlagi izvedenega javnega natečaja pridobi za dobo petih let.*

Direktor občinske uprave, ki mu je prenehal mandat, prav tako lahko ponovno kandidira v postopku javnega natečaja za zasedbo delovnega mesta direktorja občinske uprave. Na podlagi 122. člena Ustave je zaposlitev v upravnih službah mogoča samo na temelju javnega natečaja, razen v primerih, ki jih določa zakon. Javni natečaj zagotavlja enakopraven dostop do vseh služb v upravi in zagotavlja izbiro strokovno usposobljenih kadrov in predpostavlja naslednje elemente: objava prostega delovnega mesta, razumen rok za prijave, izbirni postopek z vnaprej določenimi merili, obrazložena izbira. Merila morajo biti razumna in legitimna - zasledovati morajo namen instituta javnega natečaja, kar pomeni, da morajo biti merila naravnana tako, da bo izbran kandidat, ki je po svoji strokovni usposobljenosti najprimernejši, oziroma kandidat, ki bo največ prispeval k učinkovitemu in uspešnemu delu organa. Javni natečaj vsebuje tudi zahtevo po učinkovitem pravnem sredstvu zoper odločitev o izbiri, in je kot vsaka pravna vezana odločitev uprave podvržena tudi sodnemu nadzoru. Pravica, ki se varuje s sodnim varstvom, je pravica do kandidiranja na javnem natečaju pod enakimi pogoji.

Ministrstvo za javno upravo ocenjuje, da dosledno spoštovanje veljavnih predpisov zagotavlja izbiro primernih in strokovno usposobljenih kandidatov za položaje direktorjev, pristojni organi pa morajo spremljati in ocenjevati njihovo delo. Omejitev ponovnega imenovanja po določenem obdobju po mnenju ministrstva ne bi nujno zagotovila strokovnosti in učinkovitega dela.

S spoštovanjem,

Boris Koprivnikar
minister